

64

Праект
Па стану на 11.03.93

**КАНСТЫТУЦЫЯ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ**

Мы, народ Рэспублікі Беларусь (Беларусі),
зыходзячы з адказнасці за сучаснае і будучае Беларусі,
усведамляючы сябе паўнапраўным суб'ектам сусветнага
супольніцтва і пацвярджаючы сваю прыхільнасць да агульначалавечых
каштоўнасцей,

грунтуючыся на сваім неад'емным праве на самавызначэнне,
абапіраючыся на шматвяковую гісторыю развіцця беларускай
дзяржаўнасці,

аддаючы належнае пошукам справядлівага грамадскага ладу на
старажытнай зямлі Беларусі, якія знайшлі адлюстраванне ў Статутах
Вялікага княства Літоўскага, Рускага, Жамайцкага, Статутных
граматах Беларускай Народнай Рэспублікі, Канстытуцыях Беларускай
Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, а таксама ў Дэкларацыі аб
дзяржаўным суверэнітэце Рэспублікі Беларусь,

імкнучыся зацвердзіць правы і свабоды кожнага грамадзяніна
Рэспублікі Беларусь,

жадаючы забяспечыць грамадзянскую згоду, непахісную ўстоі
народаўладдзя і прававой дзяржавы,

прымаем гэту Канстытуцыю -- Асноўны Закон Рэспублікі
Беларусь.

РАЗДЗЕЛ I. АСНОВЫ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА ЛАДУ

Артыкул 1. Рэспубліка Беларусь -- унітарная дэмакратычная
сацыяльная прававая дзяржава.

Рэспубліка Беларусь валодае вяршэнствам і паўнатай улады на
сваёй тэрыторыі, самастойна ажыццяўляе ўнутраную і знешнюю
палітыку.

Рэспубліка абараняе сваю незалежнасць і тэрытарыяльную
цэласнасць, канстытуцыйны лад, забяспечвае законнасць і

правапарадак.

Артыкул 2. Рэспубліка Беларусь прызнае чалавека вышэйшай каштоўнасцю грамадства і дзяржавы.

Дзяржава адказная перад грамадзянінам за стварэнне ўмоў для свабоднага развіцця асобы. Грамадзянін адказны перад дзяржавай за няўхільнае выкананне абавязкаў, ускладзеных на яго Канстытуцыяй.

Артыкул 3. Адзінай крыніцай дзяржаўнай улады ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца народ. Народ ажыццяўляе сваю ўладу непасрэдна або праз прадстаўнічыя органы ў формах і межах, устаноўленых Канстытуцыяй.

Ад імя народа Рэспублікі Беларусь можа выступаць толькі Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь.

Любыя дзеянні па дасягненню дзяржаўнай улады з дапамогай насілля, а таксама шляхам іншага парушэння законаў Рэспублікі Беларусь праследуюцца па закону.

Артыкул 4. Дэмакратыя ў Рэспубліцы Беларусь ажыццяўляецца на аснове разнастайнасці палітычных інстытутаў, ідэалогій і поглядаў.

Ідэалогія палітычных партый, рэлігійных або іншых грамадскіх аб'яднанняў, сацыяльных груп не можа ўстанаўлівацца ў якасці абавязковай для грамадзян Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 5. Палітычныя партыі, іншыя грамадскія аб'яднанні, дзейнічаючы ў рамках Канстытуцыі і законаў Рэспублікі Беларусь, садзейнічаюць выяўленню і выражэнню палітычнай волі грамадзян, удзельнічаюць у выбарах.

Палітычныя партыі і іншыя грамадскія аб'яднанні маюць права карыстацца дзяржаўнымі сродкамі масавай інфармацыі ў аб'ёме і парадку, устаноўленых законам.

Забараняецца стварэнне і дзейнасць палітычных партый, а таксама іншых грамадскіх аб'яднанняў, якія маюць на мэце насільнае змяненне канстытуцыйнага ладу, выступаюць супраць дзяржаўнай незалежнасці, цэласнасці дзяржавы і вядуць прапаганду вайны, нацыянальнай, рэлігійнай і расавай варожасці.

Артыкул 6. Дзяржава грунтуецца на прынцыпе раздзялення ўлад: заканадаўчай, выканаўчай і судовай. Дзяржаўныя органы ў межах сваіх паўнамоцтваў дзейнічаюць самастойна, узаемадзейнічаючы паміж сабой, стрымліваючы і ўраўнаважваючы адзін аднаго.

Артыкул 7. Дзяржава, усе яе органы і службовыя асобы звязаны правам, дзейнічаюць у межах Канстытуцыі і прынятых у адпаведнасці з ёю законаў.

Прававыя акты або іх асобныя палажэнні, прызнаныя ва ўстаноўленым законам парадку супярэчачымі палажэнням Канстытуцыі, не маюць юрыдычнай сілы.

Нарматыўныя акты дзяржаўных органаў публікуюцца або даводзяцца да ўсеагульнага ведама іншым прадугледжаным законам спосабам.

Артыкул 8. Рэспубліка Беларусь прызнае прыярытэт агульнапрызнаных норм міжнароднага права і забяспечвае адпаведнасць заканадаўства гэтым нормам.

Калі законы або іншыя акты Рэспублікі Беларусь супярэчаць ратыфікаваным Рэспублікай Беларусь міжнародным дагаворам, прымяняюцца палажэнні міжнароднага дагавора.

Артыкул 9. Тэрыторыя Рэспублікі Беларусь з'яўляецца натуральнай умовай і прасторавым рубяжом самавызначэння народа Рэспублікі Беларусь, асновай яго дабрабыту і суверэнітэту Рэспублікі.

Тэрыторыя Беларусі адзіная і неадчужальная.

Адміністрацыйна-тэрытарыяльная будова Рэспублікі Беларусь вызначаецца законам.

Артыкул 10. Грамадзянства Рэспублікі Беларусь набываецца, захоўваецца і страчваецца ў адпаведнасці з законам.

Грамадзяніну Рэспублікі Беларусь гарантуецца абарона і заступніцтва дзяржавы як на тэрыторыі Беларусі, так і за яе межамі.

Ніхто не можа быць пазбаўлены грамадзянства Рэспублікі Беларусь або права змяніць грамадзянства.

Грамадзянін Рэспублікі не можа быць выдадзены замежнай дзяржаве, калі іншае не прадугледжана міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 11. Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь карыстаюцца правамі і свабодамі і выконваюць абавязкі нараўне з грамадзянамі Рэспублікі, калі іншае не ўстаноўлена Канстытуцыяй, законам і міжнароднымі дагаворамі.